

Amateursuindersvereniging de Pioniers

Bezoekadres:

Kögllaan 30, 3571 PZ Utrecht
secretaris@depioniers.nl
www.depioniers.nl

Postadres:

Postbus 13017, 3507 LA Utrecht

Redactie: Evelien Pullens

Layout: Evarien Tuitert

In dit nummer

Van het bestuur	2
Wassen en plassen	2
Schouw en showen	3
Interview met Ludy en Floris	4
Buurman weet alles	5
Recept: Courgettebloem	5
Uit de oude doos: De Pioniers vieren feest	6
Takkenweekend en hoop	6
Moerloze volken en zwermen	7
Tip van de maand - Netten	7
Zeisen - te hooi en te gras	8

KOM JE OOK?

Agenda

- 6 sept.** Struinen in de tuinen
- 12 sept.** Algemene Ledenvergadering, 14.00u
- 27 sept.** Viering 85-jarig jubileum ATV de Pioniers

FOTO: ILLER STOE, UNSPLASH

Van de redactie

Wat een weelde, alles groeit als kool. Het weer is tropisch. We sproeien en gieteren ons suf om te zorgen dat onze planten niet verdrogen. Vervolgens zijn er stortbuien en soppen we door de plassen.

De tuinen verwennen ons, ze barsten uit hun voegen. Alles is kleurrijk en smakelijk; de bloemen, de sla, de peultjes, het gras, de courgettes.

Er zijn veel mensen op hun tuin. Laptop en telefoon mee, het is een betere werkplek dan thuis. Lange zomeravonden met bezoek. Thuis is het veel te warm om te slapen, het tuinhuisje is beter. Wakker worden onder de klamboe met een grote kikker op je hoofd (echt gebeurd!). Volop natuur.

Geen kantine, geen terras. Het eerste evenement wat weer mogelijk is na de corona tijd is de takkenhoop. Er mocht weer gestapeld worden, we konden elkaar ontmoeten slepend

met ons snoeihout. Dat geeft hoop voor de toekomst; zou het mogelijk zijn het 85 jarig jubileum te vieren in november...

In deze nieuwsbrief aandacht voor de schouwcommissie; wat doen ze eigenlijk? Een interview met imker Ludy en haar man Floris, die sinds april een tuin hebben. Heb je ooit een courgettebloem gegeten? Een fusie bij de bijen. Het hooilandje is gemaaid met de zeis. Waarom doen we dat? En de sloten, hoe houden we ze schoon? Hoe was het takkenweekeind en is er hoop op meer activiteiten?

Evelien Pullens

Van het bestuur

Wat is er hard gewerkt in de tuinen de afgelopen maanden! De meeste tuinen staan er beter bij dan ooit, toch nog een positieve bijwerking van dat vermaleddigde coronavirus. Ook meerdere huisjes worden zeer grondig aangepakt. Ziet er uit als een goede investering voor de toekomst met veel verblijf op de tuin! Wel inmiddels een stop op de wachtlijst. Te veel mensen kwamen op hetzelfde idee.

Lopende zaken

Na een paar weken app-overleg zijn we eind april als bestuur toch weer fysiek gaan vergaderen, bij mooi weer buiten en bij minder goed weer ver uit elkaar binnen.

Een aantal langlopende zaken zijn afgerond. Het voorplein is af, het hek is

elektrisch! Dat hek heeft natuurlijk wat opstart probleempjes maar ik vertrouw er op dat dat helemaal goed komt.

Veel dank daarvoor aan de pleincommissie en aan Rian.

Een andere al lang lopende zaak haalde opeens de krant, de herinrichting van het scouting terrein naast ons complex. Als vervolg daarop hebben we gesprekken gevoerd met gemeente, AVVN en het projectbureau Explorius. Als het bezonnings/schaduw effect bekend is en we weten welk gevolgen dat heeft op de naast liggende tuinen, nodigen we de bewoners van deze tuinen uit voor overleg over verdere consequenties en eventuele vervolg stappen. Wil je de intentieovereenkomst van de gemeente met het ontwikkelingsbureau nu al

willen lezen, laat maar weten dan sturen we het je toe.

ALV

Er van uitgaand dat het steeds ietsje beter gaat qua Corona maatregelen hebben we ook de ALV die in maart op de agenda stond gepland op zaterdag 12 september 14.00 uur. Tegen die tijd laten we wel weten of er per tuin maar 1 persoon aanwezig kan zijn en of we iets met aanmeldingen moeten, maar dat moeten we nog afstemmen.

Geniet van de zomer, houd vol, neem afstand. We hopen veel van jullie te zien, in de tuin en zeker op 12 september.

*namens het hele bestuur,
Tjitske van der Woude*

En o ja, wie komt ons helpen in het bestuur? Vele handen maken licht werk!

Denk aan het milieu!

Wassen en plassen

Plassen

Hulde aan de schoonmaakgroep die onze toiletten schoon houdt, vooral in deze corona-tijd belangrijk. We zijn ons extra bewust van hygiëne. Omdat het een tijdje niet toegestaan was de toiletten te gebruiken, hebben mensen wellicht een chemisch toilet aangeschaft.

Let op! Deze toiletten moeten gelegd worden in het speciaal beschikbare buitentoilet in de loods. Dus niet in het verenigingsgebouw! Dit voor de hygiëne. De toilet zit naast het elektra hok. Daar ligt tevens spul om die toilet schoon te houden, dat behoort niet bij de taken van de schoonmaak commissie.

En hoe zit het met het milieu? Er zijn ecologische middelen te koop voor deze toiletten. Zo'n draagbare WC hoeft dus niet chemisch te zijn. Heel belangrijk dat wij daar rekening mee houden op ons tuinenpark.

Wassen

Na een gezellige maaltijd op je tuin staat daar de afwas. Tja. Om zuinig te zijn op ons slootwater en op ons ecosysteem mogen we bij de Pioniers alleen biologisch afbreekbare schoonmaakmiddelen gebruiken. Gooi het vuile afwaswater dan ook **nooit** in de sloot, maar ergens in de tuin, zodat het al gefilterd kan worden vóór het in de sloot terecht komt.

Hulp gevraagd!

Een aantal leden heeft samen een welkomstbord voor de Beleeftuin gerealiseerd.

Het bord met alle info en een plattegrond is inmiddels klaar. We hebben nu alleen nog hulp nodig bij het maken van het houten frame voor rondom het bord.

Zie hieronder wat we in gedachten hebben. Ben jij handig en kun je ons helpen bij het maken van dit houten frame? Neem dan contact op met Evarien: evarien@casema.nl. Dank alvast!

Schouwen en showen

We hebben een commissie die de tuinen schouwt. Eigenlijk houdt dat in dat de tuinders hun tuin showen aan de commissie. Zij kijken en keuren.

Schouwen is een ouderwets woord, het heeft veel betekenissen:

- 1) Aanzien 2) Beoordelen 3) Bezien
- 4) Controleren 5) Deel van Nederland
- 6) Doorlichten 7) Examineren 9) Inspecteren
- 10) Keuren 11) Kijken 14) Plaats in Nederland
- 15) Schoorsteenpijpen 16) Schoorstenen
- 17) Toeschouwen

De geschiedenis van de schouwcommissie

Van oudsher heeft ATV de Pioniers een commissie die de tuinen keurt. Jarenlang waren buurmannen John en Henk het tweetal wat over het terrein wandelde en het onderhoud van ons park in de gaten hield. Zij waren heel wat soepeler dan de commissie daarvoor. Vroeger waren er zelfs de gevreesde gele of zelfs rode kaart als je niet voldeed aan de normen en regels van het tuinenpark.

De schouwcommissie van nu werkt heel anders. Oudgediende John heeft gezelschap gekregen van Martine Haxe, Sandra Deden, Bram van Voorden en bestuurslid Frans Anken. Ze willen werken in een open communicatie met de tuineigenaren, niet als een soort politie. Ze willen mensen stimuleren en adviseren om de tuin goed te onderhouden of wat dingen aan te passen zodat de tuin beter in de omgeving past. "We schouwen alle tuinen, Keurige tuinen, moestuinen, verwaarloosde tuinen, wilde tuinen. We geven ook veel positieve bevindingen terug, want er zijn hele mooie en goed onderhouden tuinen te vinden bij de Pioniers! Dat willen we benadrukken," vertelt Martine.

Schouwen per laantje

De commissie schouwt eens in de drie weken en werkt per laantje. Dat bete-

kent dat alle burens tegelijk feedback terug krijgen, wel zo fijn dat je niet de enige in de straat bent. Het streven is om jaarlijks alle tuinen gezien te hebben. De feedback gaat per mail, omdat dat gemakkelijker is voor de commissie en ze zo meer tuinen kunnen schouwen. Het is wel minder persoonlijk. Als het nodig is wordt er een (niet vrijblijvend) advies gegeven.

Indien er na twee opeenvolgende schouwen in hetzelfde seizoen nog niets met het advies is gedaan, volgt een afspraak met het bestuur.

De leden van de schouwcommissie schouwen niet de tuin van vrienden of burens, dit om de objectiviteit te bewaren.

Waar wordt op gelet?

De schouwcommissie mag onaangekondigd op de tuinen komen en let op de volgende aandachtspunten volgens een schouwformulier:

- onderhouden slootkant
- zichtlijnen: denk er ook aan dat minder validen de tuinen willen bekijken
- verhouding tuinieren en recreëren
- aantal speeltoestellen
- woekerplanten, zoals bamboe en hangende zegge
- mate van bestrating; Er mag maximaal 10% van het tuinoppervlak bestraat worden.
- staat van onderhoud van de huisjes. Wellicht denkt u; Dat doet toch de

bouwcommissie!. De schouwcommissie hoopt dat door het schouwen en de adviezen de huisjes in goede staat blijven. De bouwcommissie taxeert vervolgens voor de verkoop op grond van de staat van de bouwsels.

Waarom schouwen?

Ik spreek met Martine. "Ons park heeft een buurtfunctie, dat is zo afgesproken met de gemeente," vertelt Martine. "Het voortbestaan van ons park hangt onder andere af van de mate waarin het voor de buurtgenoten aantrekkelijk is om ons park te bezoeken. Daarom is het ook zo belangrijk dat het pad voor uw tuin goed onderhouden is zodat de burens zonder kleerscheuren langs de rozen kunnen wandelen. En dat burens in een rolstoel uw tuin vanaf het pad kunnen bewonderen.

Sommige woekerplanten zijn een last voor het park en de overige begroeiing. Daar willen we mensen bewust van maken. Er is een tijd geweest dat hier minder op gelet werd, daarom proberen we tuinders nu weer te stimuleren om de tuin en de omgeving goed te onderhouden, natuurlijk mag iedereen dat verder op zijn eigen manier invullen. We zijn tenslotte een kleurrijk tuinenpark!"

Evelien Pullens

Lievelingsmoment

Ludy: 's morgens als je om 8 uur het huisje open doet. De zon komt er vol in.

Floris: Als ik ga liggen in het gras

Lievelingsplant

Ludy: Pronkbonen. Die waren vorig jaar lekker en hebben we nu weer.

Floris: Aardappelen. Dat is een makkelijke teelt, fijn om ze te rooien, lekker in de grond graaien.

Interview met Ludy Jongkind en Floris Dercksen, tuin 63

Ik had boerin moeten worden

Het is zo'n zomeravond dat het om 21.00 uur nog meer dan 20 graden is. Zo warm is het ook in de tuin van Ludy en Floris. Ontspannen zitten we in de houten tuinstoelen, alles ademt rust uit. "Die stoelen hebben we gekregen van medepioniers. We kregen er acht en ook nog een hangmat. Lief he?" Ludy en Floris hebben hun tuin vanaf 1 april. Ze maakten een vliegende start. Eerst het huisje; Ze schilderden het licht groen, het hout werd vernieuwd. Het is nu nog helemaal leeg. "We willen er een serre van maken, zodat we hier planten kunnen zetten. De tomaten bijvoorbeeld." Nu staan de tomaten buiten, maar ze moeten een dakje hebben omdat ze niet tegen regen kunnen. "Ik had boerin moeten worden," glimlacht Ludy. Ze heeft ook nog een moestuin elders die ze dit jaar al ingezaaid had toen ze een tuin op de Pioniers aangeboden kregen. Na de zomer gaat ze die andere tuin opzeggen. "Hier is het meer ontspannen," zegt Floris. "En er is genoeg ruimte om te liggen." Ze kijken beiden gelukkig rond in de tuin. "Ik vind het chique bij de Pioniers," vult Ludy aan. "Het is de energie die hier hangt. Je kunt rustig gaan zitten en rondkijken, en toch doe je genoeg."

Van bijen naar Pio Petit naar Zenlaan
Ludy kwam lang geleden bij de Pioniers als imker. Peter Voortman vroeg haar

bijen te zetten op de schooltuin. Eén van haar volkjes elders werd beroofd. Dat schijnt te gebeuren bij bijen: andere bijen stelen de honing van de burens. Daar worden de bijen gek van. Ludy zelf ook. Daarom besloot ze haar volk te verhuizen naar de schooltuin van de Pioniers.

Toen de schooltuin veranderde in Pio Petit, nam ze er een klein stukje grond om groentes te verbouwen. "De Pioniers hebben me zo opgevangen, ik voel me hier zo welkom, vertroeteld, verwend. Daarom wilde ik wat terug doen. Nog voor ik een tuin kreeg ben ik WC's gaan schoonmaken en nu sta ik ook in de kantine. Ik vind het er gezellig en vriendelijk."

Floris moet het verenigingsleven nog even aankijken. Het is nu ook een rare tijd. "Het valt ons wel op dat er zoveel mensen op de tuin zijn. De burens zijn er altijd. Maar misschien heeft dat ook wel met corona te maken." Op de Zenlaan - het Frambo is er af gevallen - is veel bedrijvigheid. Het valt me op dat iedereen open tuinen heeft met lage heggen. "Dat is toch fijn," zegt Ludy, "veel zon en je kan elkaars tuin bekijken."

Gefermenteerde bieten en aardbeienjam

Ludy en Floris zochten een tuin met een paar bomen en genoeg zon om groentes te verbouwen. Ze hebben een paar tuinen moeten afwijzen, maar nu zijn ze

heel tevreden. Het huisje werd zacht groen in plaats van fel blauw. De tuin werd omgespit door twee neven die weinig te doen hadden in corona-tijd. Nu staat hij vol met courgette, pompoen, bonen, tomaten, aardappelen en er is ook nog plaats om te zitten. "De grond is hier goed," vertelt Floris. "In onze vorige tuin was de grond zwaar, kleiig. Hier is de grond los, maar houdt wel water vast." Floris wijst naar twee grote watertonnen waar een slang aan vast zit die de tuin in loopt. "Ik vind het leuk om zo'n watersysteem uit te denken." Er is ook nog genoeg te wensen, misschien een kas, het keukentje goed aanleggen, een houtkachel. Wat doen ze met de oogst? "Tomaten moet je echt zelf verbouwen, want die koop je niet meer zo lekker." vinden Ludy en Floris. "We verwerken van alles. Dit jaar hadden we te veel aardbeien, dan maken we jam. We hadden ook twee emmers bessen en inmiddels al 20 potten. Vorig jaar maakten we tapenade van gefermenteerde bieten volgens een recept van de Veldkeuken. Dat was lekker... mmmm." Ludy is regelmatig te vinden in de kantine als die weer open is, dan kan je het recept vragen. Of honing kopen van haar eigen bijen. En Floris... die ligt in het gras.

Evelien Pullens

Buurman weet alles

Hallo Buurman

Sorry voor de vraag, het gaat over de sloot. Ik sjouw me een breuk met al die gieters uit de sloot. Omdat het zo droog is moet ik de hele tuin water geven. U kan de tuin gewoon sproeien. Dat is wel veeel gemakkelijker.

Maar buurman,

is dat water uit de sloot eigenlijk wel geschikt voor mijn planten. Het ziet er zo grauw uit de laatste tijd.

Dag buurvrouw.

U vraagt of het water uit de sloot wel veilig is voor de planten in de tuin? Gelukkig zien we nog allerlei vissen, insecten en planten in de sloot. Dat geeft aan dat de biodiversiteit op orde is en het water dus van goede tot redelijke kwaliteit. Maar hoe houden we die zo? Ik zie u regelmatig afwasjes doen. U gebruikt toch geen afwasmiddel uit de supermarkt? En waar poetst U dat blakend schone huisje eigenlijk mee? Koop alleen ecologisch afbreekbaar afwas- of schoonmaakmiddel! Gooi nooit iets in de sloot.

Alleen dan kunnen we blijven genieten van de voortjes, baarsjes, de snoeken, zelfs de rondwalende grote en kleine schildpadden, de kreeftjes en de insecten en vooral planten in de sloot. En kunnen we de eigen planten besprenkelen met water van redelijke kwaliteit.

Hallo Buurvrouw

Het is inderdaad wel even aanpakken en veel gesjouw. Is een handige op accu draaiend pompje niet iets voor u? Dat zie je steeds meer in de tuinen. Kijk maar eens rond bij de burens op de Rozenlaan. Gelukkig maken die pompjes geen lawaai.

Recept: courgettebloemen

In Italië zijn ze er dol op. Ik pluk de bloemen van de courgette ook regelmatig. De stamper verwijder je. De bloemen van de courgetteplant openen zich maar één keer en dit gebeurt heel vroeg in de ochtend gedurende slechts een paar uurtjes. De courgettebloem kun je daarom het beste in de ochtend oogsten voor ongeveer 10.00 uur. Je kunt een courgettebloem na het oogsten tussen de vier en zes dagen gekoeld bewaren. Je hebt mannelijke en vrouwelijk courgettebloemen. Aan de vrouwelijke bloemen groeit de courgette, als je die bloemen plukt, krijg je geen vrucht.

Je kan ze rauw eten, maar ik frituur ze in de wok. Soms vul ik de bloemen met een stukje feta of mozzarella, maar zonder vulling is het ook lekker. Maak een papje van meel, bier (of bruiswater) beetje zout en peper en eventueel kerrie of andere kruiden. Rol de bloemen er in en bak ze in de hete olie in de wok. Smullen.

Uit de oude doos

De Pioniers vieren feest

Onze vereniging van amateurtuinders De Pioniers bestaat dit jaar 85 jaar. Tot nu toe was het nog niet mogelijk dit jubileum vanwege de coronacrisis en daarmee gepaard gaande 1,5 meter economie uitgebreid te vieren, maar wellicht lukt het in november - 7 november is de officiële datum - toch nog. In dit lustrumjaar daarom in deze rubriek dit keer een terugblik op enkele eerdere jubilea.

De Pioniers waren in verleden erg goed in het vieren van feestjes. Het 40-jarig jubileum werd in 1975 gevierd in de zaal van Huize Swellengrebel aan de Fockema Andreaalaan in Utrecht. Hoogtepunt van de avond was een optreden van de Utrechtse cabaretier Herman Berkien samen met Tineke Schouten. Herman Berkien heeft in 1983 nog een single uitgebracht 'met m'n schoffel en m'n schuiver', ook wel bekend als het 'volkstuienerslied'. Wellicht werd hij het schrijven van dit lied geïnspireerd door onze volkstuienersvereniging.

Ook het 45-jarige jubileum werd in 1980 gevierd in Huize Swellengrebel. Een band zorgde voor de muzikale omlijsting. Ook ontbrak uiteraard de fanfare niet. Er werd volop door de leden gedanst.

In 1985 bestonden De Pioniers 50 jaar. Ter gelegenheid hiervan werd een druk bezochte receptie gehouden in het verenigingsgebouw. Burgemeester Lien Vos- van Gortel en wethouder van onderwijs, cultuur en sport Cees Pot gaven ook acte de presente.

Bij een jubileum van De Pioniers hoorde ook vaak een cadeau namens de leden aan de vereniging zoals bij het 25-jarig jubileum de klok, het 40 jarig-jubileum de pomp, het 75-jarig jubileum de peul en het 80-jarig jubileum de mozaïekbank. Alle cadeaus zijn nog op ons tuinen-park te bewonderen.

Rian Kraan

RECEPTIE IN 1985 TER GELEGENHEID VAN HET 50-JARIG JUBILEUM IN HET VERENIGINGSGEBOUW. LINKS: WETHOUDER CEES POT, MIDDEN: VOORZITTER VAN HET BESTUUR VAN DE PIONIERS DICK PETERSE, RECHTS: BURGEMEESTER LIEN VOS-VAN GORTEL.

VIERING IN 1980 VAN HET 45-JARIG JUBILEUM IN HUIZE SWELLENGREBEL. DE VOETJES GAAN VAN DE VLOER.

Takkenweekend en hoop

Twee keer per jaar kunnen de Pioniers hun snoeihout naar het plein brengen zodat het afgevoerd kan worden. Gesleep met takken, elkaar ontmoeten op de paden, de hoop groeit. Traditiegetrouw organiseert Richard Tukker in het takkenweekend in oktober het snoeihoutatelier waarin een kerstboomen wordt gemaakt van takken.

De takkenhoop werd dit voorjaar uitgesteld, maar kon gelukkig op 4 en 5 juli toch nog doorgaan. Dat geeft hoop. Kunstenaars Gea ging samen met Richard aan de slag om van de snoeitakken een beest in elkaar te zetten. "Het hangt van de takken af wat we maken. De vorm brengt je op ideeën voor een nek of een poot. Het wordt kunstzinniger als het kronkelt." vertelt Richard. Bij het volgende takkenweekend kunnen meer mensen mee doen met het snoeihoutatelier.

Moerloze volken en zwermen

Soms gebeurt het dat de koningin-bij er niet meer is. Ze is dan doodgegaan uit ouderdom, of er is een ongelukje gebeurd. Meestal lossen de werkster bijen dit zelf al op door een nieuwe koningin te maken. Maar het komt voor dat ondanks alle hulp van werkster bijen en van de imker dat er echt geen koningin meer is en ook geen mogelijkheid meer om dit zelf op te lossen. Dan is het volkje "Hopeloos Moerloos".

FOTO: DAMIEN TUPINIER, UNSPLASH

Het hart is uit het volk, de bijen worden doelloos, halen geen stuifmeel voor de baby-bijen en het humeur is beneden peil. Zo ook dit jaar met een van onze volken. Wat we ook probeerden: we hingen bijvoor-

beeld eitjes uit een ander volkje in de kas. Het hielp niets.

In deze zelfde periode waren er andere volken druk aan het zwermen en hadden wij op een andere locatie ook al

twee zwermen geschept. Onze bijen buurman is tevens ook zwermenschep- per en had er nog meer geschept. Zijn bijenstal liep over van de volkjes en hij wilde er graag eentje kwijt.

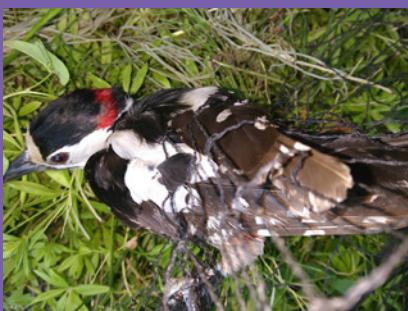
De laatste mogelijkheid die wij nog konden bedenken, was om te proberen ons volkje te verenigen met een zwerm waar sowieso een koningin in zit. Dit kan lukken maar ook mislukken. Accepteren de bijen de nieuwe koningin? Ieder koningin en haar volk hebben een eigen geur. Andere geuren worden als vijandelijk gezien. Maar we hadden weinig te verliezen.

We hebben de zwerm van de buurman dus op ons volkje gezet met een krantje ertussen. Door het krantenpapier vertraagt de kennismaking - de bijen moeten zich erdoorheen knagen - en ze kunnen tevens aan elkaars geur wennen. Er wordt beweerd dat een krant met veel drukinkt het beste werkt.

En ja... het lukte. Na 3 weken was er broed. Ons volkje was gered. Inmiddels is het volk sterk en verzamelt nu heerlijke honing.

Karin Minnigh

Tip van de maand

Netten

Ludy en Floris vonden een bonte specht bij de burens, gevangen in het net wat de aardbeien moest beschermen. Ook een zanglijster en een Vlaamse Gaai raakten verstrikt en regelmatig moeten er eekhoorns bevrijd worden uit de netten. Joop van Ree en een aantal tuinders op de Zenlaan gebruiken nu gekleurde

steigerdoek. Op de Rozenlaan wordt gewerkt met het strak spannen van netten en naaien om een geraamte heen. Of kippengaas constructies. Maar ook dat werkt niet altijd goed. Zorg er vooral voor dat er geen gaten in zitten en maak de onderkant goed dicht met tentharingen of zo.

Zeisen: te hooi en te gras

Tuinenpark De Pioniers heeft een paar heemveldjes: Het Hooilandje en de Komma achter bij de vijver en de Punt bij de ingang. Deze veldjes worden gemaaid met de zeis. Zeisen is niet alleen een mooie ambachtelijke manier om het land te bewerken, maar zorgt er ook voor dat nieuwe soorten bloemen en planten de kans krijgen om te groeien.

Jose Andringa ging in 2016 met Paul van Kan naar het eiland Tiengemeten op zeiscursus. Daar leerde ze de kneepjes van het ambacht. Vervolgens kocht de vereniging 3 zeisen: 1 graszeis en 2 ruigtezeisen.

Smalle weegbree

Jose Andringa beheert nu het hooilandje met de knotwilgen achter bij de vijver. Dit jaar is haar zeisgroep uitgebreid met Annemarie de Lange en Jan van Draanen. Begin juni kregen zij de eerste zeisles en daarna hebben ze gedrieën het hooiland gemaaid. Ze zeisen dit veld twee keer per jaar. Het gras heeft daardoor de kans hoog te groeien - daar zou een grasmaaier niet doorheen komen. Bovendien is de ondergrond hobbelig. "Net een knollenveld," zegt José. "Door het zeisen blijven er plukjes gras en pluimen staan. Dat is fijn voor de insecten. Bij het maaien kwamen we Smalle Weegbree en Rode klaver tegen. Nu hopen we dat er over een paar jaar ook bloemen als Dotter, Pinksterbloem en Rietorchis te vinden zijn. Bij de Komma vind je al orchideeën! De strook achter de knotwilgen, de oeverruigte, maaien we maar één keer per jaar omdat die woester mag zijn."

Spierpijn

Zeisen is best moeilijk, je moet de slag te pakken krijgen. Ook lastig dat je om de bomen en mierenhopen heen moet zeisen. "Je krijgt spierpijn op onverwachte plekken" zegt Annemarie. "Zo'n zeis moet goed onderhouden worden," vertelt José, "Je

moet hem regelmatig wetten en (de graszeis) soms haren. Wetten betekent slijpen met een wetsteen. Haren doe je op een soort aambeeld; je slaat met een hamer op de zeis zodat hij dunner en scherper wordt." Wil je het zeisen eens bekijken? In september gaan ze weer aan de slag.

